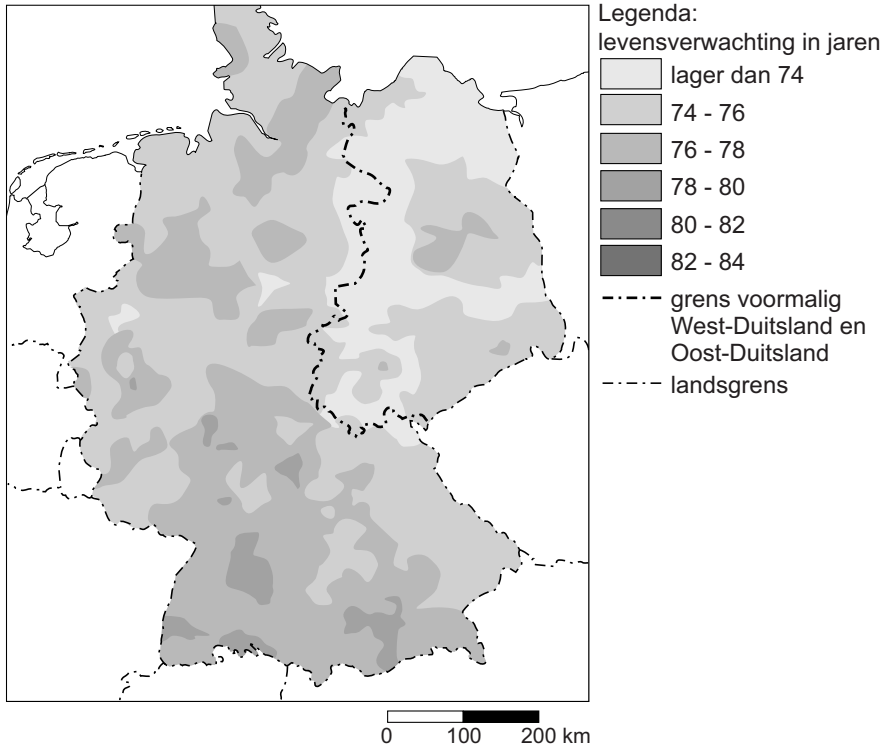

Bevolking en ruimte

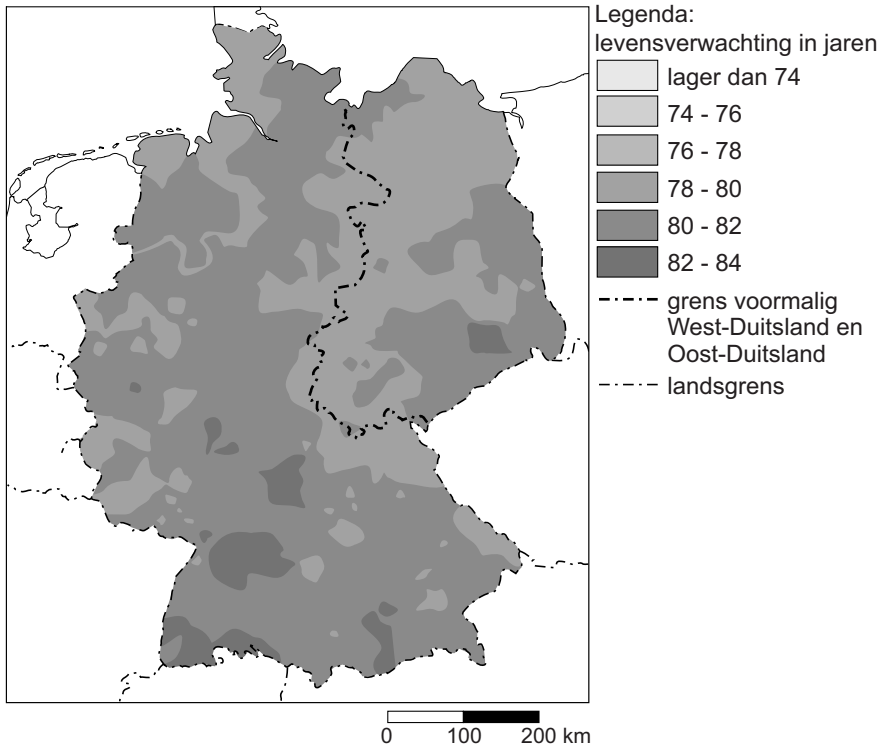
bron 25

Levensverwachting van pasgeborenen in Duitsland, 2012

kaart 1

kaart 2

- 1p 31 Tijdens de aardrijkskundeles krijgen Esra en Hero een discussie over bron 25. Ze zien dat er verschillen in levensverwachting zijn binnen Duitsland. Ze zien ook dat bij de kaarten niet is aangegeven welke kaart de levensverwachting van jongens en welke kaart de levensverwachting van meisjes weergeeft.

Esra zegt: "Kaart 1 gaat over de levensverwachting van jongens in Duitsland."

Hero zegt: "De levensverwachting is in héél voormalig Oost-Duitsland lager dan in voormalig West-Duitsland."

Wat is juist?

- A Alleen de uitspraak van Esra is juist.
- B Alleen de uitspraak van Hero is juist.
- C Beide uitspraken zijn juist.
- D Beide uitspraken zijn onjuist.

bron 26

Binnenkomst en vertrek van buitenlandse migranten in Duitsland, 2009

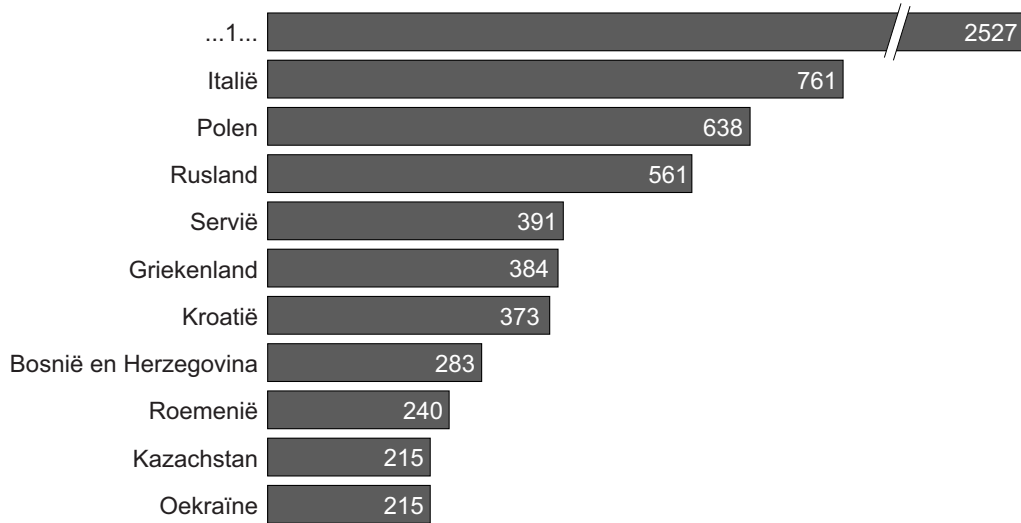
Binnenkomst		Vertrek
122.795	Polen	122.629
56.427	Roemenië	44.150
29.882	Verenigde Staten	39.615
29.544	Turkije	35.502
28.890	Bulgarije	30.441
24.926	Italië	28.426

- 1p 32 Opvallend in bron 26 is dat er erg veel Polen naar Duitsland komen, maar dat bijna net zoveel Polen ook weer uit Duitsland vertrekken.
→ Geef een reden waarom er in Duitsland per jaar ongeveer net zo veel Polen binnenkomen als er vertrekken.

bron 27

Aantal migranten (x1000) in Duitsland, 2007

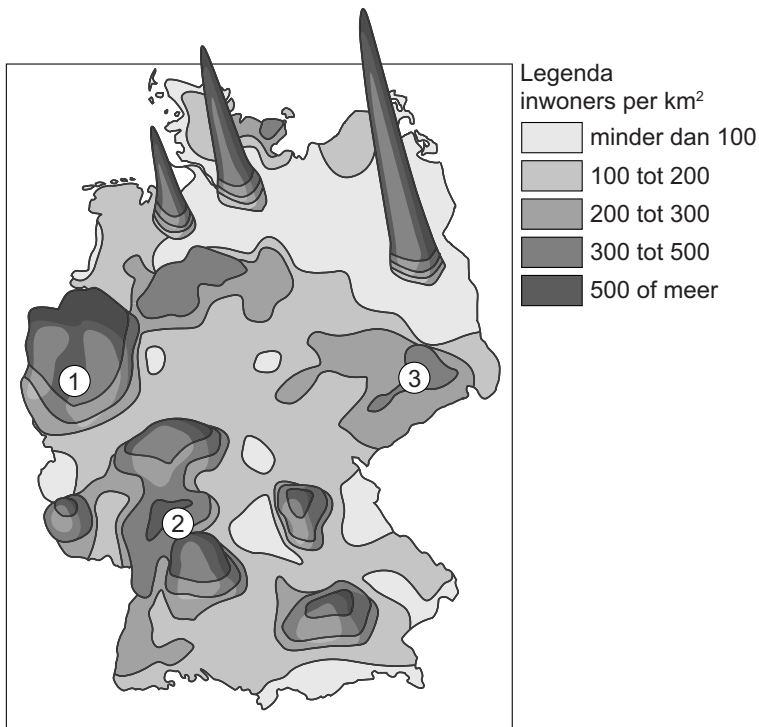
Belangrijkste landen van herkomst

- 1p 33 Bron 27 laat het aantal migranten in Duitsland in 2007 zien. Welk land moet worden ingevuld bij cijfer 1?
- A Frankrijk
 - B Marokko
 - C Nederland
 - D Turkije
- 1p 34 De lijst van belangrijkste herkomstlanden van migranten ziet er voor Nederland anders uit dan die van Duitsland in bron 27. Nederland heeft ook migrantengroepen uit bepaalde landen die zich niet of nauwelijks in Duitsland hebben gevestigd.
→ Geef hiervan de oorzaak.

bron 28

Ruimtelijk model van de bevolkingsdichtheid van Duitsland, 1997

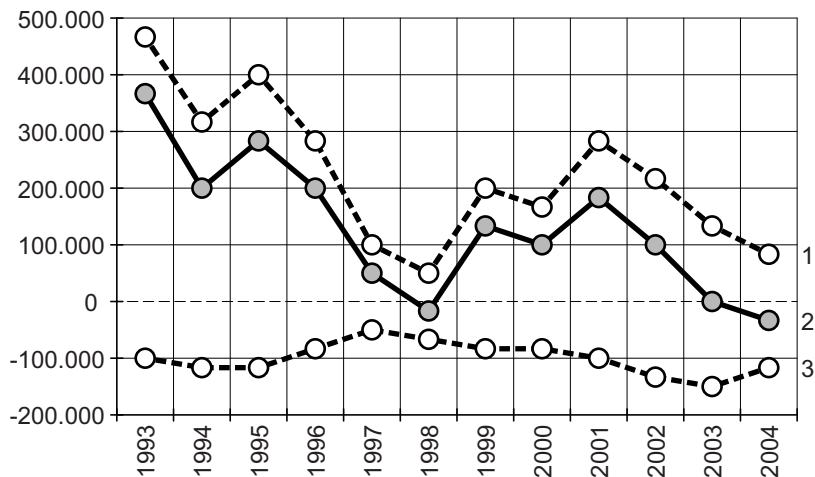

- 1p 35 Bron 28 laat een ruimtelijk model van de bevolkingsdichtheid in Duitsland zien. In het model zijn cijfers geplaatst bij steden die in dichtbevolkte delen van Duitsland liggen. Achter welke letter staan de juiste cijfers bij de steden?

	Düsseldorf, Essen	Frankfurt, Stuttgart	Leipzig, Dresden
A	1	2	3
B	1	3	2
C	2	1	3
D	2	3	1
E	3	1	2
F	3	2	1

bron 29

Bevolkingsontwikkeling in Duitsland, 1993 – 2004

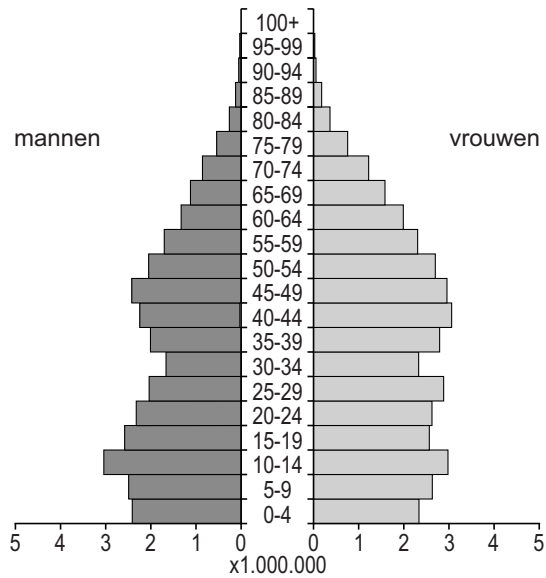
- 1p 36 Bron 29 laat de bevolkingsontwikkeling van Duitsland tussen 1993 en 2004 zien. In deze grafiek zijn drie lijnen weergegeven: de natuurlijke bevolkingsgroei, de sociale bevolkingsgroei en de totale bevolkingsgroei. Achter welke letter staan de juiste lijnen bij de drie begrippen?

	natuurlijke bevolkingsgroei	sociale bevolkingsgroei	totale bevolkingsgroei
A	lijn 1	lijn 2	lijn 3
B	lijn 1	lijn 3	lijn 2
C	lijn 2	lijn 1	lijn 3
D	lijn 2	lijn 3	lijn 1
E	lijn 3	lijn 1	lijn 2
F	lijn 3	lijn 2	lijn 1

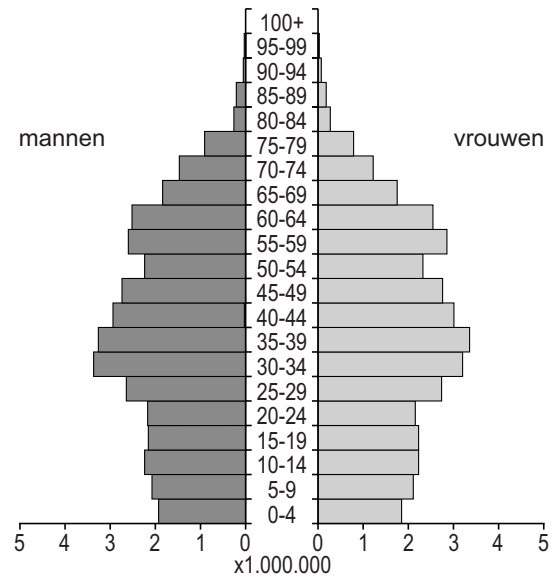
bron 30

Vier bevolkingsdiagrammen van Duitsland

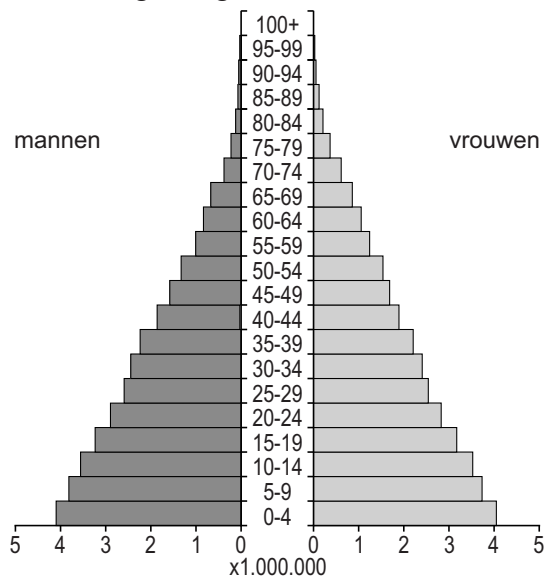
bevolkingsdiagram 1

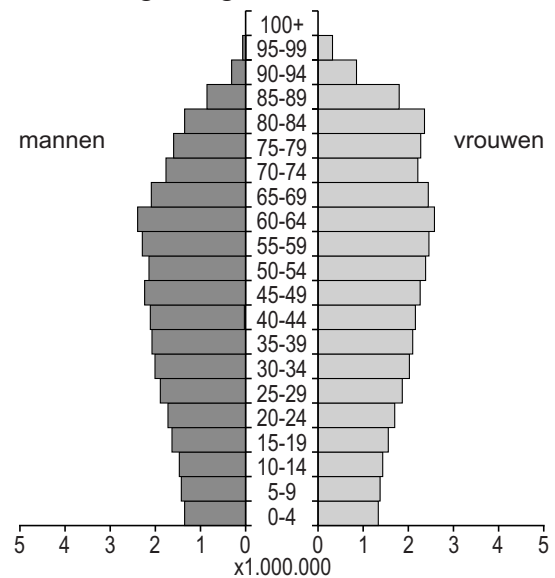
bevolkingsdiagram 2

bevolkingsdiagram 3

bevolkingsdiagram 4

1p 37 In bron 30 staan, in willekeurige volgorde, de bevolkingsdiagrammen van Duitsland in 1910, 1950, 2000 en 2050.

Welk bevolkingsdiagram is van het jaar 2000?

- A bevolkingsdiagram 1
- B bevolkingsdiagram 2
- C bevolkingsdiagram 3
- D bevolkingsdiagram 4

bron 31

Tekst

In het Ruhrgebied in Duitsland stonden veel overbodig geworden gebouwen op de lijst om gesloopt te worden. Een deel bleef behouden door ze aan te wijzen als industrieel erfgoed. Voor deze waardevolle gebouwen zijn nieuwe functies gezocht. Zo is een voormalige machinehal omgebouwd tot concertzaal, een afvalberg voor steenkool is nu een helling in een skihal, een voormalige lift van een steenkoolmijn is nu een interactieve ontdekkingsruimte, een gashouder is omgebouwd tot een duikbassin en een andere gashouder tot tentoonstellingshal.

- 1p **38** Lees bron 31.
→ Geef een voordeel van herinrichting voor de leefbaarheid in dit gebied.

bron 32

Bevolkingsontwikkeling per regio in China tussen 1990 – 2010

	x10.000			groeiaandeel in %	
	1990	2000	2010	1990 – 2000	2000 – 2010
China totaal	113.049	126.228	133.277	11,7	5,6
Oostkust	42.861	49.384	55.220	15,2	11,8
Noordoost	9.933	10.655	10.952	7,3	2,8
Oost-centraal	34.425	37.523	38.143	9,0	1,7
West-centraal	23.649	25.961	25.918	9,8	-0,2
Uiterst Westen	2.181	2.705	3.044	24,0	12,5

- 2p **39** Tijdens de aardrijkskundeles wordt bron 32 besproken. Er worden drie beweringen gedaan over deze bron.
Bewering 1: Alle regio's in China hebben een positieve bevolkingsgroei tussen 1990 en 2000.
Bewering 2: De Oostkust en West-centraal zijn zowel procentueel als in absolute aantallen de snelst groeiende regio's tussen 1990 en 2010.
Bewering 3: Tussen 1990 en 2010 is de Oostkust de enige regio die procentueel een groei laat zien.
→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de beweringen over op het antwoordblad en zet erachter of de bewering juist of onjuist is.

bron 33

Tekst

De verstedelijking van Shanghai is niet zonder problemen verlopen. Elk jaar zoeken vijftien miljoen plattelandsbewoners hun geluk in de steden. Gemiddeld trekken er 300.000 per jaar naar Shanghai, al 30 jaar lang. De overheden hebben het proces niet volledig in de hand kunnen houden. Door de toestroom van deze miljoenen economische migranten is Shanghai een overbevolkte stad geworden: sommige centrale stadswijken hebben een bevolkingsdichtheid van 50.000 inwoners per km², dus ruim tien keer zoveel als Amsterdam.

- 2p **40** De razendsnelle groei van Shanghai en andere Chinese steden is volgens bron 33 niet zonder problemen verlopen.
→ Geef twee problemen waarmee deze overbevolkte Chinese steden te maken hebben.
- 2p **41** In bron 33 wordt gesproken over miljoenen migranten die naar de steden zijn getrokken.
→ Geef twee aantrekkingsfactoren van deze steden die deze migratiestroom veroorzaken.

bron 34

Top twintig havens van de wereld, 2010, 2011 en 2012

Indeling op basis van bruto gewicht x 1 miljoen metrische tonnen.

plaatsnaam	land	2010	2011	2012
Ningbo en Zhoushan	China	627,0	691,0	744,0
Shanghai	China	653,0	727,6	736,0
Singapore	Singapore	503,3	531,2	538,0
Tianjin	China	408,0	451,0	476,0
Rotterdam	Nederland	430,2	434,6	441,5
Guangzhou	China	400,0	429,0	434,0
Qingdao	China	350,1	375,1	402,0
Dalian	China	300,8	338,0	373,0
Tangshan	China	250,6	308,0	364,6
Yingkou	China	225,0	261,0	301,1
Busan	Zuid-Korea	241,1	269,9	298,7
Rizhao	China	221,0	252,6	281,0
Qinhuangdao	China	257,0	287,0	271,5
Hongkong	China	267,8	277,4	269,3
Port Hedland	Australië	177,5	197,7	260,1
Shenzhen	China	221,0	223,0	228,1
Port Klang	Maleisië	171,0	194,2	197,9
Los Angeles	Verenigde Staten	204,8	203,9	193,1
Antwerpen	België	178,2	187,2	184,1
Xiamen	China	139,3	156,5	172,0

- 2p 42 Naar aanleiding van bron 34 worden drie uitspraken gedaan.
- Uitspraak 1: De goederenoverslag van alle havens in China is tussen 2010 en 2012 gegroeid.
- Uitspraak 2: Chinese havens exporteren veel grondstoffen en goederen en importeren veel halffabricaten en eindproducten.
- Uitspraak 3: Meer dan de helft van de havens in de top twintig van havens van de wereld ligt in China.
- Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet achter elke uitspraak of deze juist of onjuist is.

bron 35
De Parelrivierdelta

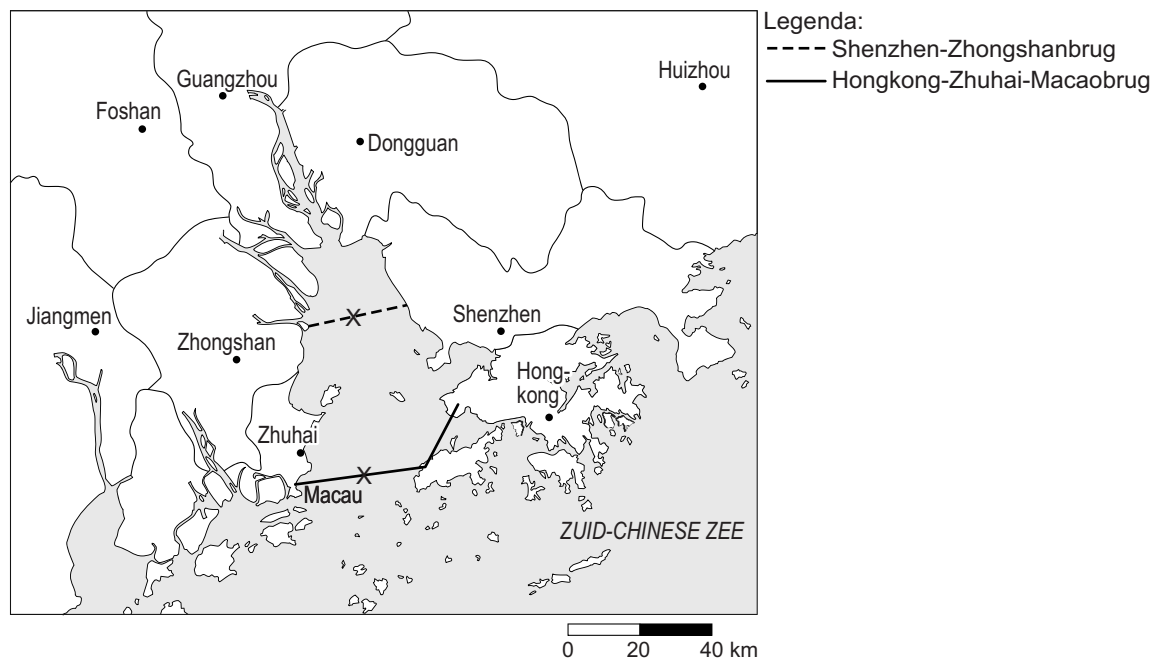
bron 36
Tekst

Shenzen ligt ten noorden van Hongkong (Xianggang) in de provincie Guangdong. Shenzen is een grote agglomeratie en is in zes districten onderverdeeld. In de centrumdistricten is het dichtbevolkt en er staan veel wolkenkrabbers. De overige districten zijn meer landelijk. Shenzen is één van de economisch zeer belangrijke steden in de Parelrivierdelta (zie cirkel op de kaart in bron 35).

- 2p 43 Bekijk bron 35 en lees bron 36.
De Parelrivierdelta heeft voor de hele provincie Guangdong voordelen.
→ Noem voor steden als Shenzen en Guangzhou twee voordelen van de ligging aan zee.

bron 37

Nieuwe verbindingen over de Parelrivierdelta

bron 38

Tekst

Langste brug ter wereld in aanbouw

In 2016 zal de nieuwe Hongkong-Zhuhai-Macaubrug (HZMB) klaar zijn. De brug wordt de langste brug ter wereld. De Chinese overheid heeft toestemming gegeven voor de bouw van de brug en vindt deze passen in de economische ontwikkeling van de provincie Guangdong. Later wordt nog een brug gebouwd: de Shenzhen-Zhongshanbrug (SZB), die in 2021 opengaat. Bij beide bruggen is voor een gedeelte van de oeververbinding gekozen voor het aanleggen van een tunnel in plaats van een brug. Op de kaart in bron 37 is dit aangegeven met een kruisje (X).

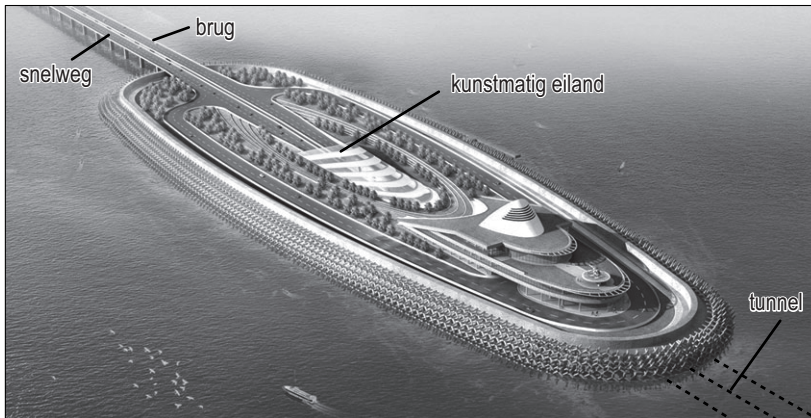
1p 44 Bekijk bron 37 en lees bron 38.

De nieuwe bruggen hebben een positieve invloed op de economische ontwikkeling van de provincie Guangdong (zie bron 35). De bouw levert werkgelegenheid op.

→ Geef nog een economisch voordeel.

bron 39

Hongkong-Zhuhai-Macaubrug (HZMB): via het eiland van de brug naar de tunnel

- 1p 45 Bekijk de bronnen 37 en 39 en lees bron 38. Beide oeververbindingen worden voorzien van een tunnel. Kunstmatige eilanden vormen de verbinding tussen de brug en de tunnel. Op het kunstmatige eiland gaat de snelweg omlaag de tunnel in en ruim zes kilometer verder komt deze bij het volgende eiland weer naar boven.
- Geef de reden waarom bij een gedeelte van de oeververbindingen gekozen is voor het aanleggen van een tunnel in plaats van een brug.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.